

ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብአዊ መሰላት

10 ታሐሳስ 1948 ዓ.ም.ፈ ብሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ዘፀደቁን ዝተኣወጀን ድንጋገ 217 ኤ- III )

መእተዊ

ኡብ ዓለም ንናይ ኩሎም ሰባት ተፈጥሮኦዊ ክብሪትን ንማዕሪን ዘይገሃሱን ሰብአዊ መሰላትን ምቕባል መሰሪት ነፃነት፣ ፍትሕን ሰላምን ስለ ዝኾነ፤

ንሰብአዊ መሰላት ኡብ ግምት ዘይምእታውን ምጥሓስን ንሕልና ወዲ ሰብ ዘቐለለን ኦሪጢናዊ ተግባራት ዘስዓበን ምጻኑ ፣ ናይ ዘሪባን እምነትን ነፃነት ዘለዋ፤ ካብ ፍርሕን ፀገምን ነፃ ዝኾነት ዓለም ንክትህልው ዝለዓለ ትምኒት ደቂ ሰባት ምጻኑ ስለ ዝተኣምነሉ፤

ወዲ ሰብ ምልኪን ወፅዓን ንምውጋድ ሓይሊ ንክጥቀም ምእንቲ ከይግደድ ሰብአዊ መሰላት ብሕጊ ክኸበሩ ኦድላዪ ስለዝኾነ፤

ኡብ መንጎ ሃገራት ምሕዝነታዊ ዝምድናታት ንክዓቢ ምሕጋዝ ኦድላዪ ስለዝኾነ፤

ህዝብታት ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኡብ ቻርተር ውድብ ሕቡራት መንግስታት ንመሰሪታዊ ሰብአዊ መሰላት፣ ንክብርን ልዕልነትን ሰብአዊ ፍጡር፣ ንማዕሪ መሰላት ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘለዎም እምነት ብምርግጋዎምን ኡብ ዘሰፍሐ ነፃነት ከዓ ማሕበራዊ ምዕባለን ዝሓሸ ደረጃ መነባብሮን ንምዝርጋሕ ዝወሰኑን ስለዝኾነ፤

ኦባል መንግስታት ምስ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ብምትሕግጋዝ ሰብአዊ መሰላትን መሰሪታዊ ነፃነታትን ዓለምለካዊ ጠመተን ሓለዋን ምእንቲ ክሪኽቡ ንምፅዓር ዝጠልቡ ስለዝኾነ፤

እዚ ጠለብ'ዚ መሊኡ ንክሪጋገፅ ብዛዕባ እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ሓባራዊ ግንዛብ ምሓዝ ብጣዕሚ ኦድላዪ ስለዝኾነ፤

ስለዚ ሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት

ኩሎም ህዝብታትን ኩሎም ሃገራትን ክሓብ ሕድሕድ ውልቀሰብን ክሓብ ሕድሕድ ክፍሊ ማሕበሪጠ ሰብን ነዚ ድንጋገ እዚ ኩሉ ጊዜ ብምዝካር እዞም መሰላት እዚኦቶም ኦኽብሮት ንክሪኽቡ ብምስትምሃርን ብትምህርትን ንክፀዕሩ፣ ከምኡ'ውን ብሃገራውን ዓለምለካውን ማዕበልቲ ሰጉምቲታት፣ ኡብ ህዝብታት ኦባል ሃገራትን ኡብ ግዝኦቶም ኡብ ዘለዉ ህዝብታትን ሓፈሻውን ግብራውን ተቐባልነትን ሓለዋን ምእንቲ ክሪኽቡ ነዚ ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብአዊ መሰላት ኦዊጅዎ ኦሎ።

ዓንቀፅ 1

ብመንፅር ክብርን መሰልን ኩሎም ሰባት እንትውለዱ ነፃን ማዕሪን እዮም። ምስትውዓልን ሕልናን ዝተዓደሎም ብምጻኖም ንሕድሕዶም ብሕውነታዊ መንፈስ ክተሓላለዩ ኦለዎም።

ዓንቀፅ 2

ሕድሕድ ሰብ ብዘርእ፣ ብቀለም፣ ብዖታ፣ ብቋንቋ፣ ብሃይማኖት፣ ብፖለቲካ ወይ ብካልኦት ኦሪኦኦታት፣ ብብሄር ወይ ብማሕበራዊ መበቁል፣ ብሃብቲ፣ ብትውልዲ ወይ ብካልኦት ደረጃታት ኦድልዎ እንተይተገብሪሉ ኡብዚ ድንጋገ እዚ ናይ ዝሰፈሩ ኩሎም መሰላትን ነፃነታትን ተጠኝሚ እዩ።

ብተወሳኺ ሓደ ዜጋ፣ ሃገሩ ነፃ ግዝኦት፣ ብሞግዚት ዝመሓደር፣ ዓርሰ ምምሕዳር ዘይብሉ ወይ ኡብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ሉኦላዊ ገደብ ዝርከብ እንተኾነ'ውን ብምክንያት ናይ ሃገሩ ፖለቲካዊ፣ ሕጋዊ ሰልጣን ወይ ዓለምለካዊ ደረጃ ኦድልዎ ኦይፍፀሞን።

ዓንቀፅ 3

ሕድሕድ ሰብ ብህይወት ናይ ምንባር፣ ናይ ነፃነትን ድሕንነትን መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 4

ሕድሕድ ሰብ ብባርነት ወይ ብጊልያነት ክግዛእ የብሉን። ባርነትን ናይ ባርያ ንግድን ብዘኾነ ይኹን መልክዑ ክልኩል እዩ።

ዓንቀፅ 5

ሕድሕድ ሰብ ከቢድ ስቓይ ዘውርድ፣ ጭካነ ዝመልእ፣ ኢሰብኦዊ ወይ ሰብኦዊ ክብሩ ዘዋርድ ኦተሓሕዛ ወይ መቐፃዕቲ ኦይፍፀሞን፤

ዓንቀፅ 6

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ዝኾነ ይኹን ቦታ ኦብ ቅድሚ ሕጊ ብሰብኦዊ መንነቱ ንክፍለጥ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 7

ኩሎም ሰባት ኦብ ቅድሚ ሕጊ ማዕሪ ኦብ ልዕሊ ምኽኒኖም ብዘይ ኦፈላላይ ናይ ሕጊ ማዕሪ ሓለዋ ክግበራሎም መሰል ኦለዎም። ኩሎም ሰባት ነዚ ድንጋገ'ዚ ብምጥሓስን ነዚ ድንጋገ'ዚ ንምጥሓስ ብዝግበሩ ምልዕዓላትን ካብ ዝበፀሉም ኦድልዎ ሓለዋ ናይ ምርካብ ማዕሪ መሰል ኦለዎም።

ዓንቀፅ 8

ሕድሕድ ሰብ ብሕገ መንግስቲ ወይ ብሕጊ ዝተፈቐዱሉ መሰሪታዊ መሰላት እንትጠሓስዎ ስልጣን ብዘለዎ ሃገራዊ ቤት ፍርዲ ግቡእ ካሕሳ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 9

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦይእስርን፣ ኦይተሓዝን ወይ ኦይሕየርን።

ዓንቀፅ 10

ሕድሕድ ሰብ መሰሉን ግቡእን፣ ከምኡ'ውን ንዝቐርበሉ ዝኾነ ይኹን ገበየዊ ክሲ ዝምልከቱ ጉዳያት ንምውሳን ኦብ ነፃን ዘይኦድላውን ቤት ፍርዲ ብፍትሓውን ዕላውን መንገዲ ንክራኦዩሉ ምሉእ ማዕርነት ኦለዎ።

ዓንቀፅ 11

ብዘቐፅዕ ገበን ዝተኸሰሰ ሕድሕድ ሰብ መከላኸሊኡ ኦቕሪቡ ኦብ ዝካተዓሉ እዋን ብሕጊ ገበነኛ ምኽኒ ክሳብ ዝረጋገፅ ከምንፁህ ሰብ ክቐፀር መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ሓደ ነገር ኦብ ዝተፈፀመሉ እዋን ነቲ ጉዳይ ምፍፃም ወይ ዘይምፍፃም ገበን ምኽኒ ብሃገራዊ ወይ ብዓለምለኻዊ ሕጊ ተደንጊጉ ክሳብ ዘይፀንሐ ብሓላፍነት ኦይሕተትን። ከምኡ'ውን ነቲ ገበን ኦብ ዝፈፀመሉ እዋን ነቲ ገበን ተወሲኑ ካብ ዝነበረ መቐፃዕቲ ንላዕሊ ዝኸብድ መቐፃዕቲ ክውሰኖ ኦይግባእን።

ዓንቀፅ 12

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦብ ልዕሊ ውልቀ ህይወቱ ፣ ቤተሰቡ፣ ገዝኡ ወይ ኦብ ርክባቱ ጣልኻ ዝኣትዎ ኦይህልውን። ኦብ ልዕሊ ክብሩን ዝንኡን በደል ኦይፍፀሞን። ዝኾነ ይኹን ሰብ ከምዚኦም ካብ ዝኦመሰሉ ኢድ ኦእታውነት ወይ ከዓ በደል ዝከላኸለሉ ውሕሰነት ሕጊ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 13

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ውሽጢ ዝነብሪሉ ሃገር ናይ ምዝውዋርን ምንባርን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ካብ ዝኾነት ትኹን ሃገር እንኮላይ ካብ ሃገሩ ናይ ምውፃእን እንደገና ናብ ሃገሩ ናይ ምምላስን መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 14

ሕድሕድ ሰብ ካብ ንህይወቱ ሓደገኛ ዝኾኑ ግፍዕታት ኣምሊጡ ኦብ ካልኦት ሃገራት ዑቕባ ናይ ምሕታትን ናይ ምርካብን መሰል ኣለዎ።

እዚ መሰል እዚ ብጭቡጥ ፖለቲካዊ ኦብ ዘይኮኑ ገበናት ወይ ንዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኦብ ዝፃረሩ ተግባራት ኣየገልግልን።

ዓንቀፅ 15

ሕድሕድ ሰብ ዜግነት ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ዜግነቱ ክቕንጠጥ ወይ ዜግነቱ ናይ ምልዋጥ መሰሉ ክኽልከል ኣይኽእልን።

ዓንቀፅ 16

ንዓቕመ ኦዳምን ሄዋንን ዝበፀሑ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘርኢ፣ ዜግነት ወይ ሃይማኖት እንተይገደቦም ናይ ምምርጻውን ቤተሰብ ናይ ምምስራትን መሰል ኣለዎም። ኦብ ኣመስራርታ ሓዳር ፣ ኦብ እዋን ሓዳርን ኦብ እዋን ፍትሕን ማዕረ መሰል ኣለዎም።

መርዓ ብነፃን ምሉእ ፍታውን ተመራጻውቲ ጥራይ ይፍፀም

ቤተሰብ ተፈጥሮኦውን መሰሪታውን ጉጅለ ሕብረተሰብ እዩ። ስለዝኾነ ካብ ሕብረተሰብን ካብ መንግስትን ሓለዋ ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 17

ሕድሕድ ሰብ ብውልቁ ይኹን ምስ ካልኦት ብሓባር ንብሪት ናይ ምውናን መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ንብሪቱ ኣይውረስን።

ዓንቀፅ 18

ሕድሕድ ሰብ ናይ ኦተሐሳስባ ፣ ሕልናን ሃይማኖትን ነፃነት ኣለዎ። እዚ መሰል እዚ ሕድሕድ ሰብ ሃይማኖቱ ወይ እምነቱ ንምልዋጥ ፣ ከምኡ'ውን ንብሕቱ ወይ ምስ ካልኦት ብሓባር ኮይኑ ብዕለ ወይ ብውልቁ ብዛዕባ ሃይማኖቱ ወይ እምነቱ ክሰብኽ ፣ ክትግብር፣ ከምልኽ ወይ ከብዕል ንዘለዎ ነፃነቱ የጠቓልል።

ዓንቀፅ 19

ሕድሕድ ሰብ ናይ ምሕሳብን ሓሳቡ ናይ ምግላፅን ነፃነት ኣለዎ። እዚ መሰል እዚ ብዘይ ኢድ ኦኣታውነት ባዕላዊ ኦተሐሳስባ ናይ ምሓዝ ፣ ብዘይ ናይ ዶብ ማዕገቲ ካብ ዝኾነ ይኹን ሚላ መራኽቢ ሓበጭታን ሓሳብን ናይ ምንዳይ፣ ምቕባልን ምትሕልላፍን ነፃነት'ውን የጠቓልል።

ዓንቀፅ 20

ሕድሕድ ሰብ ብስላም ናይ ምእካብን ምውዳብን ነፃነት መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብማሕበር ንኽውደብ ኣይግደድን።

ዓንቀፅ 21

ሕድሕድ ሰብ ብቐጥታ ወይ ብነፃ መሪፃ ብዝተመሪፁ ወክልቱ ኦቢሉ ኦብ መንግስቲ ሃገሩ ናይ ምስታፍ መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብህዝባዊ ኦገልግሎታት ሃገሩ ብማዕረ ናይ ምጥኝም መሰል ኣለዎ።

ድልየት ህዝቢ መሰሪት ስልጣን መንግስቲ ክኸውን ኣለዎ። እዚ ድልየት እዚ ብምስጢር ወይ ብተመሳሳሊ መንገዲ ብብጊዜኡ ብዝካየድ፣ ኩሉ ብማዕረ ዝሳተፈሉን ኣጠቓላልን ብዝኾነ ትኽክለኛን ነፃን ናይ ምድማፅ ስርዓት ክግለፅ

ኦለዎ።

ዓንቀፅ 22

ሕድሕድ ሰብ ኦባል ሕብረተሰብ ከም ምጃኑ መጠን መሰል ማሕበራዊ ውሕስነት ኦለዎ። ከምኡ'ውን ብሃገራዊ ፃዕርን ብዓለም ለካዊ ምትሕብባርን ምስ ውዳባን ሃብትን ሕድሕድ መንግስቲ ብዘሰማማዕ መልክዑ ንክብሩን ንነፃ ዕቤት ሰብኦዊ መንነቱን ኦድለይቲ ዝኾኑ ቁጠባዊ፣ ማሕበራውን ባህላውን መሰላቱ ክሪጋገፁሉ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 23

ሕድሕድ ሰብ ንሰራሕ ፣ ንነፃ መሪፃ ዓይነት ሰራሕ፣ ንፍትሓውን ምቹእን ኩነታት ሰራሕን ሰራሕ ከይሰእን ንዝግበር ሓለዋን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብዘይ ኦድልዎ ንሓደ ዓይነት ሰራሕ ማዕሪ ክፍሊት ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ኦብ ሰራሕ ዝርከብ ሰብ ሰብኦዊ ክብሩን ክብሪ ቤተሰቡን ዝሕለወሉ ኦድላዪ እንተኾይኑ'ውን ብካልኦት ማሕበራዊ ውሕስነታት ዝድገፍ ፍትሓውን ዘተባብዕን ፃጣ ሪሃፁ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ራብሓታቱ ንምርግጋዕ ማሕበራዊ ሞያ ናይ ምጥያሽን ኦባል ናይ ምጃንን መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 24

ሕድሕድ ሰብ ናይ ሰራሕ ሰዓት ዕሪፍቲ፣ ናይ መዘናግዲ ጊዜ፣ ከምኡ'ውን ፍትሓዊ መጠን ሰዓታት ሰራሕን መሃያ ዝክፈለሎም ህዝባዊ ብዓላትን ክህልዉዎ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 25

ሕድሕድ ሰብ ንጥዕናን ድሕነትን ዓርሱን ቤተሰቡን ዝበቅዕ ደረጃ መነባብሮ እንኮላይ ምግቢ፣ ክዳን ፣ መንበሪ ገዛ፣ ሕክምናን ኦድለይቲ ማሕበራዊ ኦገልግሎታትን ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ። ከምኡ'ውን ሰራሕ እንትሰእን ፣ እንትሓምም፣ ኦካለ ጉዳእ እንትኸውን ካብ ሰብ ሓዳር ሓዲኦም እንትመውት፣ እንትሸምግል ወይ ካልኦት ልዕሊ ቁፅፅሩ ዝኾኑ ፀገማት መነባብሮ እንተጋጥምዎ ድሕነቱ ንክሕለወሉ መሰል ኦለዎ።

ኦጲታትን ህፃናትን ፍሉይ ክንክንን ሓገዝን ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎም። ብሕጋዊ ወይ ብዘይሕጋዊ መርዓ ዝውለዱ ኩሎም ህፃናት ብማዕሪ ማሕበራዊ ሓለዋ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎም።

ዓንቀፅ 26

ሕድሕድ ሰብ ዕድል ትምህርቲ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ። ትምህርቲ እንተውሓደ ኦብ ቀዳማይን መሰሪታውን ብርክታት ብነፃ ክወሃብ ኦለዎ። ትምህርቲ ቀዳማይ ብርኪ ግድነታዊ ክኸውን ኦለዎ። ቲክኒካውን ሞያውን ትምህርቲ ብሓፈሻ ክማላእ ኦለዎ። ዕድል ላዕለዎይ ብርኪ ትምህርቲ ድማ ኦብ ብቕዓት ተመስሪቱ ብማዕሪ ክወሃብ ኦለዎ።

ትምህርቲ ኦብ ምሉእ ምዕባለ ሰብኦዊ ፍጡርን ኦብ ምጥንኻርን ምክባርን ሰብኦዊ መሰላትን መሰሪታዊ ነፃነታትን ዘተኮሪ ክኸውን ኦለዎ። ትምህርቲ ኦብ መንጎ ኩሎም መንግስታት ፣ ዘርኦዊ ወይ ሃይማኖታዊ ጉጅለታት፣ ምርድዳእ፣ ምክእኦልን ምሕዝነትን ዘማዕብል ክኸውን ኦለዎ። ብተወሳኺ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ሰላም ንምዕኝብ ንዘካይዶም ተግባራት ክሕግዝ ኦለዎ።

ዓንቀፅ 27

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ባህላዊ ህይወት ሕብረተሰብ ብነፃ ንክሳተፍ፣ ካብ ኪነት ተጠኝሚ ክኸውን፣ ኦብ ሳይንሳዊ ምዕባለ ብፅሒቱ ንክበርክትን ካብ ውፅኢቱ ንክጥቀምን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ባዕሉ ካብ ዝፈጠሮ ሳይንሳዊ፣ ሰነ ፅሑፋዊ ወይ ኪነታዊ ውፅኢታት ሞራላውን ንዋታውን ራብሓታቱ ንክሕለወሉ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 28

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ዝሪጋገፀሉ ማሕበራውን ዓለም ለኻውን ስርዓት ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 29

ዝኾነ ይኹን ሰብ ነቲ ብሕታዊ መሪጋገፂ ነፃን ዝተማልኣን ምዕባለ ሰብሳዊ መንነቱ ዝኾነ ሕብረተሰብ ዝፍፅሞም ግቡእት ኦለዎ።

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኦብ ኦጠቓቕማ መሰላቱን ነፃነቱን ንመሰላትን ነፃነታትን ካልኦት ንምቕባልን ንምክባርን፣ ኦብ ኣደ ዲሞክራሲያዊ ሕብረተሰብ ዘድልዩ ሰነ ምግባር፣ ፀጥታን ድሕነትን ንምምላእን ተባሂሉ ብሕጊ ንዝተወሰኑሉ ማዕቀባት ጥራሕ ተገዛኢ ይኸውን።

እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ብዝኾነ ይኹን መንገዲ ኦንፃር ዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ክትግበሩ ኦይክእሉን።

ዓንቀፅ 30

ካብ ውሽጢ እዚ ድንጋገ እዚ ዝኾነ ይኹን መንግስቲ፣ ጉጅለ ወይ ውልቀ ሰብ፣ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ካብ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ንገሊኦም ንምጥሓስ ኦብ ዝዓለመ ምንቅስቓስ ንክሳተፍ ወይ ዝኾነ ይኹን ተግባር ንክፍፅም መሰል ከም ዘለዎ ዝሕብር ተገዳሩ ዝትርጎም ውሳኔ የለን።